

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/26/2019
Identifikačné číslo spisu:	4116011222
Dátum vydania rozhodnutia:	13.06.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Hatala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:4116011222.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného U. M. a spol. pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a/, písm. d/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 13. júna 2019 v Bratislave dovolanie obvinených U. M. a I. Z. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 7. februára 2018, sp. zn. 1 To 75/2017, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvinených U. M. a I. Z. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra z 3. augusta 2017, sp. zn. 4 Tk 2/2016 boli obvinení U. M. a I. Z. uznaní vinnými zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a/, písm. d/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

od presne nezisteného času minimálne od 14. októbra 2015 do 8. decembra 2015 po predchádzajúcej vzájomnej dohode prechovávali v rodinnom dome č. XX v obci M. bez príslušného povolenia rastliny rodu Cannabis (konopa), o ktoré sa obaja starali tým, že v pivničných priestoroch domu boli vytvorené špeciálne vykurovacie, osvetľovacie a odsávacie systémy za účelom zvýšenia kvality pestovaných rastlín s úmyslom ich ďalšieho spracovania, pričom dňa 8. decembra 2015 pri domovej prehliadke vykonanej v uvedenom dome boli nájdené a zaistené omamné látky, a to 1 plastová nádoba s obsahom 24,21 g vysušených častí rastliny konope s priemernou koncentráciou tetrahydrokanabinolu 20,1 % hmotnostných, ktoré množstvo zodpovedá celkovej hodnote 242,10 Eur a z ktorého množstva by sa dalo vyrobiť najmenej 162 obvyklých jednorazových dávok drogy a tiež celkovo 151 ks zelených rastlín konope v rôznych vegetačných štádiách o výške od 40 cm až do 125 cm a s priemernou koncentráciou účinnej látky tetrahydrokanabinolu od 5,0 % do 6,6 % hmotnostných s tým, že z uvedeného množstva zaistených rastlín konope predstavovala ich upotrebitelná časť po vysušení hmotnosť 3 886,71 g ktoré množstvo zodpovedá celkovej hodnote 38 867,10 Eur, a z ktorého množstva by sa dalo vyrobiť

najmenej 8 111 obvyklých jednorazových dávok drogy, pričom v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov sú rastliny konope zaradené do I. skupiny omamných látok a tetrahydrokanabinol do I. skupiny psychotropných látok.

Okresný súd uložil obvinenému U. M. podľa § 172 ods. 3 Tr. zák. zistiť poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j/, písm. l/ Tr. zák. a nezistiť priťažujúcu okolnosť podľa § 37 s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. a § 39 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov. Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. súd obvineného zaradil na výkon trestu do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Podľa § 58 ods. 3 Tr. zák. súd uložil obvinenému trest prepadnutia majetku. Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 78 ods. 1 obvinenému uložil ochranný dohľad v trvaní 1 (jeden) rok. Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. obvinenému uložil trest prepadnutia vecí:

- hliníková tieniaca fólia
- hliníková obruč
- časový spínač SOLIGHT
- respirátor 9 ks
- termofólia hliníková 2 ks
- sťahovacie pásky 3 ks
- výbojka sklenená 1 ks
- črepníky 151 ks
- hadice hliníkové 2 ks z toho jedna s filtrom
- fólia hliníková 9 ks
- plastové podstavce 22 ks
- žltá rozvodka 1 ks
- vreće substrátu 2 ks
- lampa s tienením 12 ks
- ventilátor guľatý 1 ks
- rozvodka 2 modré 2 červené
- rozvodka + 3 časové spínače
- ventilátor kruhový
- menič napätia
- fialová bandaska Pladron 3 ks
- zelená krhla 1 ks
- fľaše s hnojivom 3 ks
- žltý postrekovač 1 ks
- hlavný prívod s káblom so 4 červenými zástrčkami

Podľa § 60 ods. 5 Tr. zák. vlastníkom prepadnutých vecí sa stáva štát.

Obvinenému I. Z. okresný súd uložil podľa § 172 ods. 3 Tr. zák. zistiť poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j/, písm. l/ Tr. zák. a nezistiť priťažujúcu okolnosť podľa § 37 s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. a § 39 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov. Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. súd obvineného zaradil na výkon trestu do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Podľa § 58 ods. 3 Tr. zák. súd uložil obvinenému trest prepadnutia majetku. Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 78 ods. 1 obvinenému uložil ochranný dohľad v trvaní 1 (jeden) rok.

Proti tomuto rozsudku včas podali odvolania prokurátor Krajskej prokuratúry Nitra (ďalej len prokurátor) v neprospech obvinených proti výroku o treste a obvinení Martin Križan a František Tornyai proti všetkým výrokom rozsudku.

Na podklade podaných odvolaní rozhodoval Krajský súd v Nitre, ktorý rozsudkom zo 7. februára 2018, sp. zn. 1 To 75/2017, podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste u oboch obžalovaných.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. a § 172 ods. 3 Tr. zák. postupom podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. pri nezistenej priťažujúcej ani poľahčujúcej okolnosti a podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. obvinenému U. M. uložil trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov. Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. súd obvineného zaradil na výkon trestu do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Podľa § 58 ods. 3 Tr. zák. súd uložil obvinenému trest prepadnutia majetku. Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 78 ods. 1 obvinenému uložil ochranný dohľad v trvaní 1 (jeden) rok.

Obvinenému I. Z. krajský súd uložil podľa § 322 ods. 3 Tr. por. a § 172 ods. 3 Tr. zák. postupom podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. pri nezistenej priťažujúcej ani poľahčujúcej okolnosti a podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov. Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. súd obvineného zaradil na výkon trestu do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Podľa § 58 ods. 3 Tr. zák. súd uložil obvinenému trest prepadnutia majetku. Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 78 ods. 1 obvinenému uložil ochranný dohľad v trvaní 1 (jeden) rok.

Podľa § 319 Tr. por. krajský súd odvolania obvinených U. M. a I. Z. ako nedôvodné zamietol.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podali obvinení U. M. a I. Z. spoločne prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie, ktoré opreli o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinení uviedli, že počas celého konania boli tak prokurátorom, ako aj súdmi ignorované návrhy obvinených a ich obhajcu o vykonanie riadneho znaleckého posudku, ktorým by sa zistili skutočnosti potrebné na ustálenie správnej právnej kvalifikácie. Takýto postup bol potrebný z dôvodu, že znalecký posudok KEÚ PZ bol jednoznačne vykonaný neodborne, bez náležitého zistenia množstva, druhu a kvality rastlín, bez jednoznačného určenia upotrebitelnosti rastlín, priemernej koncentrácie účinnej látky a ceny na „čiernom trhu“, čo podľa názoru dovolateľov zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. s tým, že konanie obvinených bolo nesprávne právne kvalifikované. Nie je zrejmé, z čoho vychádzali súdy, keď použili kvalifikovanú skutkovú podstatu. Počas procesu nebolo preukázané, či množstvo a kvalita zadržanej rastliny zodpovedá značnému rozsahu, a to aj pokiaľ ide o subjektívnu stránku zavinenia obvinených. Obvinení predsa nemohli a ani nepoznali hodnotu zadržanej drogy, keďže prvýkrát pestovali marihuanu a tak ani nemali vedomosť o tom, že aká bude zo zadržanej drogy upotrebitelná časť. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. obvinení poukázali na nezákonný spôsob vykonania domovej prehliadky, nakoľko v danom prípade príkaz na domovú prehliadku vlastníkom nehnuteľností nebol dodnes doručený.

Z uvedených dôvodov obvinení navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre zrušil a vec vrátil tomuto súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor Krajskej prokuratúry Nitra tak, že ho navrhol podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť. Všetky výroky prvostupňového, ako aj odvolacieho súdu považuje za zákonné a správne. Samotné výroky týkajúce sa jednak uznania viny, ako aj trestov odňatia slobody uložených obvineným U. M. a I. Z. je potrebné považovať za objektívne a opodstatnené zohľadňujúce výsledky vykonaného dokazovania a vyhodnotené jednotlivo i v ich súhrne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len dovolací súd) opakovane pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako "ďalšie" odvolanie.

K dovolaciemu dôvodu uplatnenému obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnosti uviesť, že právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, zabezpečuje rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Je jedným zo základných práv obvineného, ktoré je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a zásada práva na obhajobu je upravená aj v § 2 ods. 9 Tr. por. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli objasnené všetky skutočnosti svedčiace v prospech obvineného, aby páchatel bol odsúdený len za to, čo spáchal. Právo na obhajobu sa vzťahuje na celé konanie, a preto jeho porušenie je aj dôvodom na podanie dovolania (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.). Zákon pre uplatnenie dovolacieho dôvodu predpokladá len zásadné porušenie práva na obhajobu (teda nie každé porušenie práva na obhajobu).

Pokiaľ ide o obvinenými namietané nevykonanie ďalších dôkazov (kontrolného znaleckého posudku), takúto námietku nemožno úspešne podať v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dokazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011). Súd vykonávajúci dokazovanie vo veci čo do rozsahu dokazovania nie je viazaný ani návrhmi strán či ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (argumenta ponderantur, non numeratur). Dovolací súd teda nie je oprávnený preskúmať skutkový stav ako taký, ani prehodnocovať rozsah vykonaného dokazovania, či dôkazy samotné (okrem ich zákonnosti).

Uplatneniu práva na obhajobu spočívajúcim v navrhovaní dôkazov, zodpovedá povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dokazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Tr. por.), resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú, s adekvátnym odôvodnením takéhoto postupu v zmysle § 274 ods. 1 Tr. por. (R 116/2014).

Zo spisu vyplýva, že obvinení navrhovali doplniť dokazovanie tak, ako to vyplýva aj z obsahu podaného dovolania, pričom súd tieto návrhy na doplnenie dokazovania odmietol, nakoľko dokazovanie považoval za dostatočné aj pokiaľ ide o zistenie subjektívnej stránky, ale aj pokiaľ ide o určenie obvykle jednorazovej dávky drogy. Obvinení teda mali právo takýto dôkaz navrhnúť, ak však súd dospel k záveru o nepotrebnosti takého dôkazu, nebol povinný návrhu vyhovieť, predovšetkým ak na základe existujúcich vykonaných dôkazov, výpovedí či listinných dôkazov, znaleckých posudkov nenadobudol pochybnosti o správnosti znaleckého dokazovania.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zistené nebolo.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia;

správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

K uvedenému dovolaciemu dôvodu je potrebné uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré urobili sudy nižšieho stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dôvodu ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. To znamená, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenú v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Dovolací súd môže v rámci tohto dovolacieho dôvodu len posudzovať, či sudy nižšieho stupňa na pevne a nemenne zistený skutkový stav, aplikovali správne ustanovenia Trestného zákona. Obvinení namietali v podanom dovolaní správnosť záveru súdu vzhľadom na zistené množstvo, kvalitu a cenu drogy. Avšak skutkové okolnosti obsiahnuté v popise skutku v predmetnej veci poskytujú spoľahlivý podklad pre naplnenie všetkých zákonných znakov obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a/, písm. d/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák., zo spáchania ktorého boli obvinení uznaní vinnými. Súdmi ustálené množstvo 24,21 g vysušených častí rastliny konope s priemernou koncentráciou tetrahydrokanabinolu 20,1 % hmotnostných, ktoré množstvo zodpovedá celkovej hodnote 242,10 Eur a z ktorého množstva by sa dalo vyrobiť najmenej 162 obvyklých jednorazových dávok drogy a tiež celkovo 151 ks zelených rastlín konope v rôznych vegetačných štádiách o výške od 40 cm až do 125 cm a s priemernou koncentráciou účinnej látky tetrahydrokanabinolu od 5,0 % do 6,6 % hmotnostných s tým, že z uvedeného množstva zaistených rastlín konope predstavovala ich upotrebitelná časť po vysušení hmotnosť 3 886,71 g ktoré množstvo zodpovedá celkovej hodnote 38 867,10 Eur, a z ktorého množstva by sa dalo vyrobiť najmenej 8 111 obvyklých jednorazových dávok drogy, je dostatočným podkladom pre právnu kvalifikáciu. Znaleckým dokazovaním boli tieto skutočnosti dostatočne preukázané preto námietky obvinených nie sú opodstatnené.

Dovolatelia ako ďalší dovolací dôvod uviedli ustanovenie § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Vo všeobecnej rovine k tomuto dovolaciemu dôvodu považuje dovolací súd za nutné uviesť, že uvedený dovolací dôvod sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách, začína vyhľadávaním, nasleduje etapa zabezpečovania dôkazov, potom ich vykonávanie a nakoniec etapa hodnotenia dôkazov. Za dôkaz pritom môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov zadovážených podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona.

Dôvod dovolania podľa citovaného ustanovenia sa vzťahuje predovšetkým k tretej etape dokazovania, t.j. k vykonávaniu dôkazov súdom. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. možno uplatniť v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov a ak aby sa napadnuté rozhodnutie opieralo o nezákonné dôkazy. Pokiaľ ide o dovolateľmi namietaný spôsob vykonania domovej prehliadky, táto bola vykonaná na základe príkazu sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Nové Zámky z 3. decembra 2015, sp. zn. OS NZ-V-22-1/2015-DP, ktorý bol riadne odôvodnený relevantnými skutkovými okolnosťami. Pri výkone samotnej domovej prehliadky boli prítomní aj obaja

obvinení U. M. a I. Tornyai a taktiež nezúčastnená osoba, čo vyplýva zo zápisnice o vykonaní domovej prehliadky z 8. decembra 2015.

Dovolací súd žiadne pochybenie zo strany nižších súdov nezistil. Argumentáciu dovolateľa vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu preto dovolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

V posudzovanej veci, ako z vyššie uvedeného vyplýva, neboli splnené zákonné podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/, g/ a i/ Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvinených U. M. a I. Z. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.